

ASMENINIAI FINANSAI Investicijų graža turėtų viršyti paskolų palūkanas

Padidino algą – kaip panaudoti pinigus

AUDRIUS DZIKEVIČIUS

Pastaraisiais metais Lietuvos bei kitų Rytų Europos šalių gyventojų atlyginimų augimas neretai kelis kartus viršija prekių ir paslaugų augimo tempus. Tad vertėtų pagalvoti, kaip protingai panaudoti gautus pinigus.

Gyventojams lieka vis daugiau laisvų lėšų, kurias galima skirti įvairiems tikslams, pavyzdžiui, didinti vartojimą, spartinti kreditų grąžinimą arba investuoti.

Remdamiesi pavyzdžiais, panagrinėsime laisvų lėšų panaudojimo efektyvumo klausimą.

Tarkime, gyventojų atlyginimas padidėja 12%, t. y. iki 3.360 Lt (atskaičius visus mokesčius). Dabar gyventojas sprendžia, ką jam daryti su padidėjusia pajamų suma.

1) galima didinti vartojimo išlaidas;

2) galima visą padidėjusią pajamų sumą skirti spartesniam vartojimo kredito dengimui;

3) galima vieną dalį padidėjusios sumos skirti spartesniam vartojimo kredito dengimui, o kitą dalį - taupymui ir investavimui į akcijų rinką;

4) galima visą padidėjusią pajamų sumą skirti taupymui

GYVENTOJO FINANSINĖ PADĖTIS

Gyventojų atlyginimas – 3.000 Lt atskaičius visus mokesčius.
10.000 Lt dydžio vartojimo paskola 5 m. Už ją mokamos 8% palūkanos (200,56 Lt per mėn.).
200.000 Lt dydžio būsto kreditas 25 m. Už jį mokamos 6% palūkanos (1.166,67 Lt per mėn.).
Kitos gyventojų išlaidos sudaro apie 1.600 Lt per mėn. Iš viso gyventojų išlaidos 2.967,23 per mėn.

ATLYGINIMO PADIDINIMO PANAUDOJIMO ALTERNATYVOS

	Padidėjusių pajamų paskirtis	Sutaupų suma, Lt	Investicijų vertė, Lt
1	Visos padidėjusios pajamos - vartojimui	0	0
2	Visos padidėjusios pajamos - vartojimo kredito dengimui	15.018	17.893
3	50% padidėjusių pajamų sumos - spartesniam vartojimo paskolos dengimui, 50% - taupymui	17.837	22.065
4	Visos padidėjusios pajamos - taupymui	23.411	30.215

Šaltinis: autoriaus duomenys

ir investavimui į akcijų rinką.

Iliustruosime šias alternatyvas atlikdami skaičiavimus, pasirinkdami 5 metų laikotarpį. Jei visas atlyginimo prieaugis skiriamas vartojimui, papildomai lėšų nebus sutaupyta.

Visas padidėjusias pajamas skyrus spartesniam vartojimo kredito dengimui, pasikeis vartojimo kredito charakteristikos. Visa bankui sumokama vidutinė suma padidės iki 590,74 Lt, o visos gyventojų patiriamos išlaidos per mėnesį sudarytų 3.357,41 Lt.

Taigi gyventojas per vienerius metus ir šešis mėnesius gražins bankui vartojimo paskolą ir turės galimybę per trejus metus ir šešis mėnesius, taupydamas po 357,57 Lt per mėnesį, sutaupyti 15.018 Lt.

Jeigu kiekvieną mėnesį liekančią sumą gyventojas reguliariai investuotų į akcijų rinką, termino pabaigoje jo sukaupta investicijų vertė būtų lygi 17.893 Lt. Skaičiuojama, kad vidutinė ilgalaikė graža iš akcijų 10%.

Jei pusė pajamų padidėjimo būtų skiriama sparčiau vartojimo paskolai grąžinti, o kita pusė – taupyti, bankui būtų mokama 391,67 Lt. Tuomet visos gyventojų patiriamos išlaidos per mėnesį sudarytų 3.158,33 Lt.

Grąžindamas vartojimo paskolą gyventojas kiekvieną mėnesį taupymui skirtų po 191,11 Lt, o padengęs kreditą - po 390,19 Lt. Šiuo atveju gyventojas per penkerius metus sutaupytų 17.837 Lt. Jeigu kiekvieną mėnesį laisvą liekančią sumą gyventojas

reguliariai investuotų į akcijų rinką, termino pabaigoje jo sukaupta investicijų vertė būtų lygi 22.065 Lt.

Prioritetas taupyti

Visas padidėjusias pajamas skyręs taupymui ir investavimui, gyventojas per 5 metus sutaupytų 23.411 Lt. Jeigu kiekvieną mėnesį liekančią sumą gyventojas reguliariai investuotų į akcijų rinką, termino pabaigoje jo sukaupta investicijų vertė būtų lygi 30.215 Lt.

Taigi galima padaryti tokias išvadas:

1) taupyti ir investuoti lėšas labiau apsimoka nei spartinti kreditų grąžinimus, jeigu tikėtina investicijų graža viršija kredito palūkanas;

2) pradėti taupyti ir investuoti lėšas labiau apsimoka kuo anksčiau.

PELNINGIAUSI FONDAI 07 19						
PENSIJŲ						
Fondo pavadinimas	Valdytojas	Va-liuta	Vnt. vertė	6 mėn.	12 mėn.	Standartinis nuokrypis (m.)
Finasta akcijų pensija plius	Finasta investicijų valdymas	LTL	1,9926	24,53%	56,32%	8,15%
Racionalios rizikos	Finasta investicijų valdymas	LTL	3,2639	17,27%	54,78%	9,89%
Sampo pensija 100	SAMPO pensijų fondų valdymas	LTL	1,6182	9,17%	29,80%	9,06%
Aktyvaus investavimo	Finasta investicijų valdymas	LTL	2,0557	8,33%	23,92%	5,73%
SEB pensija 3	UAB "SEB VB investicijų valdymas"	LTL	1,1639	6,29%	22,79%	9,01%
INVESTICINIAI						
Fondo pavadinimas	Valdytojas	Va-liuta	Vnt. vertė	6 mėn.	12 mėn.	Standartinis nuokrypis (m.)
Finasta Naujosios Europos	Finasta investicijų valdymas	LTL	217,6824	26,62%	75,15%	8,29%
Hansa R. Europos NT akcijų fondas	Hansa Investment Funds	EUR	17,1762	31,44%	70,46%	10,90%
Hansa Rytų Europos akcijų fondas	Hansa Investment Funds	EUR	30,6330	24,83%	66,76%	11,76%
Mandatium Latin America	Sampo Fund Management	EUR	2,9565	24,25%	60,57%	20,81%
Finasta Centrinės ir Rytų Europos	Finasta investicijų valdymas	LTL	298,3133	29,57%	54,75%	9,43%
GYVYBĖS DRAUDIMAS						
Fondo pavadinimas	Valdytojas	Va-liuta	Vnt. vertė	6 mėn.	12 mėn.	Standartinis nuokrypis (m.)
Sampo Ukraina*	Sampo Life**	EUR	1,86211	39,35%	74,95%	14,23%
Sampo Lenkija	Sampo Life**	EUR	2,30201	26,26%	70,57%	19,31%
Rytų ir Centr. Europos bendr. akcijos	Hansa gyvybės draudimas	LTL	3,2138	25,05%	67,23%	10,61%
Sampo Rusija, vertės įmonės*	Sampo Life**	EUR	1,564	32,05%	61,48%	11,76%
Sampo Kinija*	Sampo Life**	EUR	2,4419	22,04%	61,29%	21,76%

* duomenys nuo 2006 10 02
** SE Sampo Life Insurance Baltic Lietuvos filialas
Pelningiausi fondai atrenkami iš bendrovių redakcijai atsiųstų duomenų.
Standartinis nuokrypis parodo, kiek faktinė fondo metinė graža gali skirtis nuo vidutinės (laukiama) fondo gražos. Jei rizika yra didelė, gerais metais investuotojai gali džiaugtis gerokai didesne negu vidutinė graža. O blogais - tikroji graža gali būti ne tik kur kas mažesnė nei vidutinė graža, bet gerokai nuriedėti į nuostolius.

BIRŽA Akcijų korekcija – proga pasižvalgyti

Dėl pokyčių pasaulinėse rinkose ateinančios pora savaitių gali būti nervingos ir Vilniaus vertybinių popierių biržoje, teigia finansų maklerio įmonė „Finasta“.

„Pasaulio biržų kilimas tęsiasi nuo 2003 m., todėl natūralu, kad rinkų augimas po truputį lėtėjo. Rinkoms didesnio nervingumo dėl krizės nekilnojamojo turto rinkoje ir brangstančios naftos suteikė sulėtėjusi JAV ekonomika, ji tiesiogiai atsiliepė per eksportą ir importą susijusioms rinkoms. Dėl šių priežasčių investuotojai pradėjo trauktis iš JAV, o dolerio kursas ir toliau kren-

ta“, - sako Dalius Kaziūnas, „Finastos“ direktorius.

Anot analitikų, šie pokyčiai trumpuoju laikotarpiu gali atsiliepti ir kylančių rinkų - Rytų ir Vidurio Europos, Rusijos, Balkanų ir kitoms biržoms. Tačiau ilgalaikę investavimo strategiją pasirinkę investuotojai galėtų pasinaudoti korekcija - pigiau įsigyti akcijų, papildyti savo portfelius.

Nuo birželio vidurio spurtavęs OMX Vilniaus indeksas buvo pakilęs 15%, todėl natūralu, kad investuotojai suskubo fiksuoti pelnus. Bet gerėjantys bendrovių rezultatai rodo, jog Lietuvos rinkos potencialas dar neišsemtas. (VŽ)

- GARANTIJOS, PAKEIČIANČIOS UŽSTATUS:**
 - už paskolas naujoms įmonėms,
 - už mikrokreditus,
 - už paskolas verslo plėtrai,
 - už paskolas Europos Sąjungos struktūrinių fondų projektams finansuoti.
- DALINIO PASKOLŲ PALŪKANŲ KOMPENSAVIMO ADMINISTRAVIMAS.**
- MIKROKREDITŲ ADMINISTRAVIMAS.**

MES PADEDAME PASISKOLINTI!

UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA). Žalgirio g. 92, LT-09303 Vilnius, www.invega.lt